

حماسه در اندیشه و اخلاق اسلامی

علی محفوظی جویباری

www.ketab.ir

نشر کتاب

De Book Publications

فهرست نویسی پیش از انتشار کتاب کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: محفوظی جویباری، علی. ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	: حماسه در اندیشه و اخلاق اسلامی/ نویسنده علی محفوظی جویباری.
مشخصات نشر	: قم: دژبرار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۳ ص. ۲۱/۵*۱۴/۵ س م.
شابک	: 978-622-94195-0-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۰۴-۲۱۲.
موضوع:	: شجاعت - جنبه های مذهبی - اسلام
موضوع:	: Islam - Religious aspects - Courage
رده بندی کنگره	: BP۲۵۰۸
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۱۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۸۸۲۳۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا

مشخصات کتاب

■ عنوان کتاب: حماسه در اندیشه و اخلاق اسلامی

■ نویسنده: علی محفوظی جویباری

■ ناشر: دژ باران

■ نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

■ قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

isbn 978-622-94195-0-2.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۱۹۵-۰۰-۲

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

karim.dezhbarar@gmail.com

ارتباط با انتشارات:

تماس:

۰۹۱۳۰۶۸۵۴۴۶

۰۹۹۱۹۲۴۲۰۱۱

فهرست مطالب

۸	 مقدمه
۹	 بخش اول - حماسه و انواع آن
۱۹	 واژگان قریب المعانی با حماسه
۲۰	 ۱. شجاعت
۲۲	 ۲. فتوت
۲۳	 ۳. شدت و صلابت
۲۴	 انواع حماسه
۲۴	 ۱. تقسیم حماسه بر حسب موضوع
۲۵	 ۱.۱ حماسه تاریخی - اساطیری
۲۵	 ۲.۱ حماسه پهلوانی - ملی
۳۴	 ۲. تقسیم بندی حماسه به مصنوعی و طبیعی (از حیث تدوین)
۳۶	 ۳. تقسیم حماسه بر حسب ماهیت و آرمان ها (به مقدس و غیر مقدس)
۳۶	 الف - حماسه مقدس
۳۷	 الف/۱ - مقدس بودن هدف
۳۹	 الف/۲ - تحقق در فضایی ظلمانی

- ب- حماسه نامقدس ۴۰
۴. تقسیم حماسه‌های با توجه به گستره ۴۱
- ابعاد حماسه ۴۴
۱. حماسه فرهنگی ۴۴
۲. حماسه سیاسی ۴۵
- بخش دوم: عوامل حماسه ساز ۴۹
- شاخصه های حماسه ۵۲
۱. دین‌داری (تدین) و ایمان ۵۲
۲. ولایت‌مداری و (فرمان‌پذیری - آماده فداکاری به امر رهبر) ۶۱
۳. بصیرت ۶۶
۴. شجاعت و دلیری ۶۹
۵. فتوت و جوانمردی ۷۵
۶. شدت و صلابت ۸۲
۷. صبر ۸۶
۸. قدرت و اقتدار در عمل ۹۲
۹. روحیه عدالت‌خواهی (دادگری) ۹۷
۱۰. سخاوت و بخشندگی ۱۰۵
۱۱. اتحاد و انسجام ملی ۱۰۹

۱۲. همت بلند ۱۱۱
- بخش سوم ۱۲۱ آثار و برکات حماسه ۱۲۱
۱. استقلال و آزادی ۱۲۳
۲. عزت مداری (عزت نفس) ۱۲۸
۳. حریت (آزادگی) ۱۳۱
۴. نیک‌نامی ۱۳۹
۵. امید و نشاط‌آفرینی ۱۴۴
۶. ایجاد روحیه شجاعت و دلیری ۱۴۷
۷. زمینه‌ساز الگو قرار گرفتن ۱۴۹
۸. جاودانگی ۱۵۲
- بخش چهارم ۱۵۵ موانع حماسه ۱۵۵
۱. عدم ولایت‌پذیری (سرکشی) ۱۵۸
۲. ترس (جبن) ۱۶۴
۳. سستی و تنبلی - وهن در مقابل تلاش بی‌وقفه ۱۷۱
۴. چهل ۱۷۷
۵. حب دنیا ۱۸۱
۶. مکر و حيله ۱۸۶
- کتابنامه ۱۹۸

مقدمه

حماسه واژه‌ای عربی به معنای شدت و صلابت است که بیشتر در ادبیات فارسی به آثاری که در آن از شجاعت، جوانمردی، غیرت و سلحشوری به کار رفته باشد اطلاق می‌گردد آثاری مانند شاهنامه، حماسه حلاج و تذکره الاولیا از جمله حماسه‌های پهلوانی و عرفانی است

امروزه خلق حماسه در ابعاد مختلف زندگی فردی اجتماعی اثرگذار است به همین دلیل ضرورت دارد عوامل و موانع خلق حماسه را از منظر اخلاق اسلامی، مورد بررسی قرار دهیم.

برخی از نویسندگان و شاعران معاصر نیز به پیروی از گذشتگان به نوشتن آثار حماسی روی آوردند؛ و دامنه حماسه‌سرایی را از حیطه فردی به مسائل اجتماعی مانند اقتصاد و سیاست فرهنگ... گشاده‌اند.

اما با توجه به آثار غنی حماسی ایران و جهان، در اندیشه اسلامی و از منظر اخلاق چه عواملی سبب پیدایش حماسه و یا عدم ایجاد حماسه می‌شود و در صورت خلق حماسه چه آثار و برکاتی برای فرد و جامعه به وجود می‌آید.

از این رو کتاب حاضر عهده‌دار پاسخگویی به این سؤال است که: جایگاه حماسه در اندیشه و اخلاق اسلامی چیست؟

بنابر این در ادامه به مباحث مرتبط با حماسه در اندیشه و اخلاق اسلامی پرداخته می‌شود.